

# Nieuw in het Belgisch verpleegkundig professioneel landschap: de Belgische Vereniging Verpleegkundig Specialisten (BVVS)

Lieve Goossens, Ann Van Hecke, Stefanie Decock, Annelies Courtens, Ellen De Wandeler, Elsie Decoene, in samenwerking met het BVVS-bestuur

De Belgische Vereniging Verpleegkundig Specialisten (BVVS) werd in januari 2016 opgericht. Verpleegkundig specialisten (VS) zijn reeds 25 jaar werkzaam in verschillende zorgsectoren in Vlaanderen. De laatste jaren stijgt het aantal in Vlaanderen. In het Franstalig landsdeel verloopt de doorstart moeizamer. Tegelijkertijd neemt ook het aantal gespecialiseerde verpleegkundigen en consulenten toe binnen alle mogelijke sectoren waar verpleegkundigen tewerkgesteld zijn. Een gespecialiseerde verpleegkundige heeft een specialisatieopleiding gevolgd na de bachelor- of HBO5-opleiding en is binnen een specifiek klinisch domein werkzaam. Een verpleegkundig consulent (VC) is een bachelorverpleegkundige met een bijkomende specialisatieopleiding. Het werkterrein van de VC is meestal breder dan het specifiek klinisch zorgdomein gesitueerd binnen een afdeling/team, doordat het afdelingsoverschrijdend of zelfs organisatiebreed is. Als verpleegkundig expert verleent de VC adviezen aan patiënten, familie en zorgverleners, werkt mee aan verbeterprojecten en geeft opleidingen binnen het specialisatie-domein.

Deze tendens is het resultaat van complexere verpleegkundige zorg binnen alle klinische domeinen en een toenemende professionalisering. Het aantal patiënten in chronische zorg stijgt en het verpleegkundig luik van de opvolgzorg heeft hierbij een substantieel aandeel. Bovendien is de patiënt minder lang opgenomen in het ziekenhuis en gebeurt de behandeling in dagziekenhuizen, waardoor een groot aantal patiënten snel na de behandeling of de postoperatieve periode thuis is. De voor-

bereiding van de patiënt op die zorg thuis en het contact met eerstelijnszorgverleners is cruciaal. De coördinatie met de gezondheidszorgbeoefenaars in de thuiszorg is fundamenteel voor het slagen van deze evolutie. De VS-functie is gegroeid vanuit deze evoluties en fungeert als een pionier voor een aantal van de nieuwe concepten die ontwikkeld werden naar aanleiding van de KB78-hervorming. Het is namelijk duidelijk dat de VS zorgt voor voldoende competenties in de eigen klinische specialisatie zodat de zorg autonoom en in interprofessioneel overleg kan worden uitgeoefend met oog voor zowel de nood van de patiënt als diens naasten.

## Rol van de verpleegkundig specialist

De VS fungeert binnen een complex zorgdomein niet alleen als klinisch expert, maar zorgt ook voor het beantwoorden van zorgvragen die verder gaan dan de reguliere gespecialiseerde zorg. Het gaat hierbij over 1) *expansion*, of een uitbreiding van die geleverde zorg, en tegelijkertijd ook een inzet op 2) *advancement* en innovatie. De uitbreiding van de verpleegkundige zorg betekent het "meer doen dan de reguliere zorg". De VS speelt in op de medische evolutie door ook de verpleegkundige zorg verder te ontwikkelen. Door het zich eigen maken van specifieke handelingen en competenties die aanleunen bij andere professies legitimeert de VS zijn of haar autonome rol. Deze specifieke zorg kan een aanvulling zijn op de medische behandeling zoals het motivationeel interview in de opvolging van chronische patiënten. In dit geval is de specifieke verpleegkundige zorg com-

plementair met de medische zorg. Maar het kan ook zijn dat de VS medische handelingen gedeeltelijk of volledig overneemt, zoals het interpreteren van bloedresultaten, het uitvoeren van een klinisch onderzoek, het lezen van radiografieën, het herstellen van getunnelde katheters, enzovoort. In het geval dat bepaalde medische handelingen worden overgenomen, spreekt men van substitutie: de verpleegkundige vervangt als het ware de arts voor een deelaspect van de zorg. Voor de VS in Vlaanderen zien we dat de uitbreiding van de geleverde zorg zowel wordt geleverd in complementariteit met als ter substitutie van de arts. In Nederland was het tekort aan artsen, anders dan in België, de drijfveer voor de inzet van de VS. Daarom wordt de Nederlandse VS meestal ingeschakeld ter substitutie van de arts. In België willen we, vanuit de BVVS, vooral inzetten op de complementariteit tussen de VS en de arts.

Naast uitbereiding van de reguliere zorg wordt de VS gekenmerkt door *advancement* in de zorg. Dit is een integratie van zowel theoretische als praktische kennis, gecombineerd met het toepassen en het uitdragen van *evidence-based practice*, om te komen tot innovatie. Dit is echter enkel te verwachten als de VS ook sterk is in leiderschap. Het *advancement* weerspiegelt zich onder andere in 1) de opvolging van klinische en psychosociale uitkomsten, 2) het leiden van multiprofessioneel overleg, 3) het bevorderen van de transmurale communicatie en 4) de verdere ontwikkeling van de verpleegkundige zorg op een *evidence-based* wijze samen met de andere gezondheidszorgbeoefenaars. Bovendien zorgt de VS voor het doorgeven van de ver-

zamelde kennis aan collega's en gaat ken-  
nistekorten in de verpleegkundige zorg sig-  
naleren, remediëren of zelf wetenschappe-  
lijk onderzoeken.

De realiteit anno 2017 is dat de verpleeg-  
kundige professie op een keerpunt staat in  
de geschiedenis. De VS is gegroeid vanuit  
veranderende patiëntennoten, nieuwe  
medische specialiteiten of veranderingen in  
de invulling van de activiteiten van gezond-  
heidszorgbeoefenaars. Er zijn mogelijkhe-  
den voor verpleegkundigen om zich verder  
klinisch te specialiseren en een centrale rol  
op te nemen in de geïntegreerde patiën-  
tenzorg. De gedegen voorbereiding hierop  
vanuit een academische masteropleiding  
zorgt ervoor dat de VS de opgedane kennis  
integreert en een leiderschapsrol opneemt.

### Rol van de vereniging

Toekomstgericht zal de BVVS een grote rol  
blijven opnemen in het opvolgen en uit-  
tekenen van de verdere ontwikkeling en  
implementatie van de VS in de gezond-  
heidszorg.

De BVVS zal als gesprekspartner van de  
regulerende overheid voorbereidend werk  
verrichten inzake:

1. De definiëring van de VS gebaseerd op  
het internationale Advanced Practice  
Nurses (APN)-model (1) en vertaling  
naar de Belgische context.
2. De contextbeschrijving van de VS en dan  
vooral de bevoegdheden, de bekwaam-  
heden en de autonomie en daaraan  
gekoppeld de ontwikkeling van nationale  
erkende opleidingsstandaarden en de  
evaluatie ervan.

De BVVS zal verder vorming aanbie-  
den aan VS, (gespecialiseerde) verpleeg-

kundigen en verpleegkundig consulenten,  
informatie voor en door VS verzamelen,  
als klankbord fungeren en samenwerken  
met opleidingsinstituten, ziekenhuizen en  
andere stakeholders.

De BVVS gaat de uitdaging aan om binnen  
de veranderende gezondheidszorgcon-  
text de ontwikkeling van de VS te onder-  
steunen zowel in als buiten de verpleeg-  
kundige professie. Op die manier zal de  
VS kunnen zorgen voor de visie op de zorg  
voor morgen.

### Literatuur

1. Hamric AB, Hanson CM, Tracy MF,  
O'Grady ET. Advanced practice  
nursing: an integrative approach,  
5th edition. Missouri: Elsevier  
Saunders; 2014.

### Wie kan er lid worden van de BVVS?

- Verpleegkundig specialisten
- Verpleegkundig consulenten
- Gespecialiseerde verpleegkundigen
- Verpleegkundigen
- Studenten verpleegkunde

Word nu lid en betaal 45 euro voor  
2018 (studenten verpleegkunde 15  
euro).

Meer informatie: <http://www.bvvs.be/>  
Of scan onderstaande QR code op je  
smartphone



### Over de auteurs

Dr. Lieve Goossens werkt als stafmedewerker bij het Competentiecentrum Verpleeg-  
kunde, Universitair Ziekenhuis Leuven, Leuven, en is voorzitter van de BVVS.

Prof. dr. Ann Van Hecke werkt bij het Universitair Centrum voor Verpleegkunde en  
Vroedkunde, Universiteit Gent, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschap-  
pen, Vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde, Gent.

Stefanie Decock werkt als verpleegkundig specialist bij de Pijnkliniek, AZ Groeninge,  
Kortrijk.

Annelies Courtens is werkzaam als verpleegkundig specialist in het Oncologisch  
Centrum, AZ Groeninge, Kortrijk.

Ellen De Wandeler is coördinator van de NVKVV (beroepsorganisatie voor verpleeg-  
kundigen en verpleeg- en ziekenhuisassistenten), Brussel.

Elsie Decoene werkt als verpleegkundig specialist in het Oncologisch Centrum, Uni-  
versitair Ziekenhuis Gent, en is ondervoorzitter van de BVVS,

Correspondentieadres: [bvvs.abipa@gmail.com](mailto:bvvs.abipa@gmail.com)

## UW ONDERZOEK IN VERPLEEGKUNDE?

**Verpleegkunde** is een Nederlands-Vlaams wetenschappelijk tijdschrift voor verpleegkundigen, verpleegkundig spe-  
cialisten en verplegingswetenschappers. In **Verpleegkunde** staan artikelen die relevant zijn voor de ontwikkeling van  
het vakgebied verpleegkunde en de verpleegkundige beroepsontwikkeling.

De selectie van de onderzoeksartikelen in **Verpleegkunde** gebeurt aan de hand van peer review, ofwel beoordeling  
door vakgenoten.

Heeft u onlangs een interessant onderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten relevant zijn om te delen met Neder-  
landse en Vlaamse vakgenoten? Dan zien we dit graag beschreven in een artikel in **Verpleegkunde**! Het kan dan ook  
gaan om een bewerking van een internationaal gepubliceerd artikel.

De auteursinstructies vindt u op de website [www.tijdschriftverpleegkunde.nl/colofon/auteursinstructies.html](http://www.tijdschriftverpleegkunde.nl/colofon/auteursinstructies.html)

Voor meer informatie over publiceren in **Verpleegkunde** kunt u contact opnemen met de redactiecoördinator,  
via e-mailadres [redactie@tijdschriftverpleegkunde.nl](mailto:redactie@tijdschriftverpleegkunde.nl)